

W czasach „zaciskania pasa” ambitne plany inwestycyjne samorządowców często rozbijają się o brak pieniędzy. Rozwiązaniem może być sekurytyzacja, będąca w pewnych przypadkach tańszym rozwiązaniem niż kredyt bankowy czy emisja obligacji.

Niewiele jednostek samorządu terytorialnego nie odczuwa pogorszenia sytuacji finansowej, z którą wiąże się m.in. brak wystarczających środków na inwestycje. Na ten stan rzeczy złożyło się kilka przyczyn. Główną jest spowolnienie gospodarcze, skutkujące niższymi od zakładanych dochodami podatkowymi. Spadek dochodów ograniczył możliwości pozyskiwania finansowania zewnętrznego (poprzez kredyty czy emisje obligacji).

Stało się tak z powodu obniżenia w wielu przypadkach zdolności kredytowej jednostki, ale i z uwagi na obowiązujący od 2014 r. nowy, indywidualny dla każdej jednostki limit zadłużenia, który ograniczył wielu JST możliwości zaciągania zobowiązań.

Należy do tego jeszcze dodać nakładanie przez rząd nowych zadań na samorządy bez zapewnienia adekwatnych do zadań środków finansowych. Prowadzi to do powstania swoistego „gorsetu finansowego”, sprawiającego, że samorządy mają mniej pieniędzy na inwestycje, w tym również znalezienie wkładu własnego do inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych.

Taka sytuacja nie może pozostawać bez negatywnego wpływu na gospodarkę. Na własnym lokalnym gruncie, władze samorządowe stają w obliczu oczekiwań mieszkańców, domagających się poprawy jakości życia, właśnie poprzez inwestycje. Co więcej, to efektywne inwestycje mają prowadzić do zwiększenia konkurencyjności jednostki samorządu, przyciągnięcia inwestorów (choćby wskutek poprawy infrastruktury), a w konsekwencji powstawania miejsc pracy, i w dalszej kolejności, również zwiększenia wpływów do samorządowego budżetu.

[mc4wp_form id="84"]

Bezpieczeństwo i transparentność

Jak już wspomniano, w czasach kryzysu i „zaciskania pasa”, ambitne plany inwestycyjno – rozwojowe samorządowców często rozbijają się o brak niezbędnych środków. Rozwiązaniem może być wykorzystanie alternatywnego źródła finansowania, jaki stanowi sekurytyzacja, będąca w pewnych przypadkach tańszym

sposobem pozyskiwania kapitału niż kredyt bankowy czy emisja obligacji.

Należy podkreślić, że sekurytyzacja jest przejrzystym, uregulowanym przepisami i podlegającym nadzorowi KNF-u sposobem pozyskiwania środków finansowych. Polakom nie powinna ona kojarzyć się z jedną z przyczyn kryzysu finansowego, jaki rozpoczął się w USA w drugiej połowie ubiegłej dekady, ponieważ istnieją zasadnicze różnice pomiędzy stanem faktycznym w Ameryce a instrumentem, jaki może być wykorzystywany przez jednostki samorządu terytorialnego w Polsce.

W USA dokonywane były transakcje na bardzo dużą skalę, w których bardzo rzadko sporządzano właściwą ocenę ryzyka związanego z instrumentem. Tymczasem w Polsce, bezpieczeństwo sekurytyzacji jest zwiększone choćby z uwagi na wspomniany udział Komisji Nadzoru Finansowego, która zatwierdza m.in. statut funduszu sekurytyzacyjnego, będący niezbędnym elementem pozyskania tego źródła finansowania.

Co więcej, w ustawie o funduszach inwestycyjnych, której przepisy zawierają podstawę prawną całego procesu sekurytyzacji, zwiększając jego przejrzystość i bezpieczeństwo uczestników, jednostki samorządu terytorialnego oraz związki jednostek samorządu terytorialnego, wskazane są jako inicjator sekurytyzacji.

Sekurytyzować można (niemal) wszystko

Na czym natomiast konkretnie polega sekurytyzacja w jednostkach samorządu terytorialnego? Samorząd – jako inicjator – musi wyodrębnić aktywa, które podlegać będą sekurytyzacji. Konieczne jest, aby aktywa takie przynosiły regularny dopływ kapitału – mogą być to wierzytelności, jakie posiada samorząd, ale także przyszłe wpływy podatkowe, jak i inne, np. opłaty z tytułu wejść na imprezy kulturalne, sportowe czy też z zasobów lokalowych. Takie wierzytelności są zbywane funduszowi sekurytyzacyjnemu. Ewentualnie samorząd zobowiązuje się do przekazywania funduszowi świadczeń z tej puli wierzytelności.

Istotę i główną korzyść dla samorządu płynącą z sekurytyzacji stanowi zatem szybsze pozyskanie (najczęściej w znaczącej wysokości) środków finansowych, zamiast otrzymywania ich w przyszłości. Sekurytyzacja pozwala więc na realizację określonych celów (na ogół inwestycyjnych) i wpływa na poprawę płynności jednostki. Środki te pochodzą z funduszu sekurytyzacyjnego, który z kolei otrzymuje je od inwestorów, czyli nabywających wyemitowane certyfikaty funduszu.

Korzyścią dla samorządu jest ponadto transfer ryzyka kredytowego z gminy do innego podmiotu. Co istotne, w wyniku sekurytyzacji, nie następuje pogorszenie wskaźników zadłużenia. Wydane na podstawie ustawy o finansach publicznych rozporządzenie ministra finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, nie wymienia sekurytyzacji, zatem pozyskanie finansowania na tej drodze, nie zwiększa wysokości zadłużenia publicznego.

Przed wszystkim inwestycje

Przeznaczenie środków jakie jednostki samorządu pozyskują w wyniku procesu sekurytyzacji nie jest ustawowo określone. Mogą one być przeznaczone na spłatę dotychczasowego zadłużenia, co powodować będzie poprawę kondycji finansowej jednostki, tym niemniej powinny one być przede wszystkim przeznaczane na inwestycje, które bezpośrednio lub w sposób pośredni przyczynią się do zwiększania dochodów jednostki i poprawy jej sytuacji finansowej.

Alternatywą jest przeznaczanie środków z sekurytyzacji na takie inwestycje, które po kilku latach i wzroście ich wartości rynkowej będą mogły być sprzedane potencjalnym inwestorom.

Z uwagi na fakt, że skutkiem sekurytyzacji jest zmniejszenie wpływów (np. podatkowych) w przyszłości, kluczowe jest właściwe zaprognozowanie, w oparciu o sytuację ekonomiczną, społeczną, w tym w szczególności demograficzną, ekonomicznej efektywności wykorzystania środków pochodzących z sekurytyzacji, aby zrekompensować (najlepiej z nadwyżką) wspomniane zmniejszone dochody. Tym samym poprzez sekurytyzację jednostka samorządu może osiągnąć jeszcze jedną korzyść – podnieść efektywność gospodarowania majątkiem wobec sytuacji przed dokonaniem sekurytyzacji.

Spektrum zastosowań wykorzystania środków pozyskanych z sekurytyzacji jest stosunkowo szerokie i wobec problemów finansowych JST, a przede wszystkim sekurytyzacja może być dobrym sposobem na pozyskanie funduszy na inwestycje. Kłopoty zarówno budżetu państwa, jak i deficyt ZUS dobitnie pokazują, że samorządy nie mogą liczyć na wsparcie finansowe ze strony rządu, dlatego tym bardziej powinny rozważać alternatywne względem dotychczas stosowanych modele finansowania rozwoju.

Źródło: Portal Samorządowy. [Czytaj dalej...](#)